

ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „საქართველოს“ რედაქციაში და კანტორაში ყოველდღე კვირა უწყვეტად გარდა, დილის 9-3-მდე, საღამოს 5-7-მდე.

ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე — 10 კ., სამკლო-ვიარო განცხადება პირველ გვერდზე თითოჯერ საღამოს 4 საათამდე ღირს 4 მან., 4 საათის შემდეგ (მიიღება მხოლოდ ს. ლოსაბერიძის სტამბაში, მოსკოვის ქუჩაზე) ეღირება 5 მანეთი.

„საქართველოს“ კანტორისგან

გაზეთი „საქართველო“ 1 სექტემბერიდან წლის დამლევამდე ღირს 3 მ.—50 კ. მოვარდნებით იმ ხელის მოწერით, ვისაც ხვედრი ფული არ აქვს გადახდილი გაზეთის გზავნა შეუჩერდება.

განცხადება

- 1. პურის ფქვილი ყველა ან პირველ სორტისა 7,500 ფუთი
2. მარილი ფუთთან ტომრებში 290 ,,
3. დამარილებული ღორის ქონი (სალა) 770 ,,
4. სამარხვო, ანუ მხევერტას ზეთი 300 ,,
5. ქვიშის უგრებელას მარცვლი, Гречн. крупа 1500 ,,
6. ფეტვი 1500 ,,
7. მუხუდო 100 ,,
8. ხაზვი 125 ,,
9. ძმარში ჩადებული ქარხალი (ბურაკი) 1.700 ,,

გარდა ამისა ყოველ თვიურად მოტანა
1. კარტოფილისა 1,500 ,,
2. კომბოსტოსი, ახალი ანუ დამყავებული 380 ,,

უმალღესი მანიფესტი

პატრონობადი, 2 ენკენისთვე. „შეწვენითა ღვთისათა, ჩვენ ნიკოლოზ II. იმპერატორი და თვითმპყრობელი ხრულიად რუსეთისა, ხელმწიფე პოლონეთისა, დიდი მთავარი ღინღანდიისა და სხვათა და სხვათა და სხვათა, უცხადებ ყველა ერთგულ ქვეშევრდომთ, რომ შემოგრა მტრისა სამშობლოს მიწა-წყალში ითხოვს გაძლიერებას ახალგაზრდა ძალებით სახელგანთ ჩვენი ჯარისა, რომელიც აგერ მეორე წელიწადია, რაც ეწვეა მოლაშქრეთა მძიმე მოვალეობას. ამიტომ, სახელმწიფო სათათბიროსა და სახელმწიფო საბჭოს დადასტურებისა და ჩვენ მიერ დამტკიცების მიხედვით 22-სა ამა მა-რაიზობისთვისა ვცანით ჩვენ კანონად, რათა ახლავე მოუწოდოთ მეორე ხარისხის სახელმწიფო მოლაშქრებს. მოლაშქრეთა წლოვანება, რომელიც გავწვეულ იქნებან განმარტებული იქნება ყველასათვის ადგილისა და დროს მიხედვით უზმართებულეს სენატისადმი მიმართულ ჩვენს უქაზსო.

შტაბის დეკრეტები

თბილისი, 2 სექტ. კავკასიის ფარის შტაბისგან. 31 აგვისტოს განმავლობაში შვიი ზღვის პირად სწავლა იყო. ოთხის მიმართულებით, მზანის რაიონში რუსის მხვერავებმა დახალები დასაბრუნებ. უკანასკნელი რაიონში რუსის ცხენოსანთა რაზმმა შეესაძინა დასაბრუნებელი დასახლებების დასაბრუნებელი დასახლებების დასაბრუნებელი. პრიპიატის სამხრეთით გერმანელები ხანდახან კონტრ-იერიშით მოდიან, მაგრამ რუსები მათს შეკავებას ახერხებენ. კორაბლიშჩუა და პოლორედიც პოზიციების აღების დროს, დუბნოს ჩრდილოეთით, რუსებმა ტყვედ წამოიყვანეს 57 აფიცერი. 2.5.9.1915 ჯარისკაცი, დავლათ დარჩათ ერთი ჯარბაზანი 7 ტყვიისმფრქვეველი; შემდეგ კი მტრის კონტრ-იერიშის გამო რუსები იძულებული გახდნენ კვლავ დაეხიათ. გლადკე-ვორობიევკას რაიონში, ტარნოპლის ჩრდილო-დასავლეთით, რუსებმა ტყვედ წამოიყვანეს 5 აფიცერი, 545 ჯარისკაცი და ორი ტყვიისმფრქვეველი. მდ. სტრპოზე, ტარნოპლის სამხრეთ-დასავლეთით, რუსებმა ენერგიული იერიშით აიღეს სოფ. ბენიავა. მოწინააღმდეგენი დიდი ზარალით მდინარის მეორე ნაპირს გადაჰქრნენ. სტრპოზე, ტრემბოვილის დასავლეთით, საბაკი ბრძოლა მოხდა, განსაკუთრებით ბორკანოვის ტყისა და სოფ. ზლოვნიკის რაიონში. საღამოთი რუსის ჯარებმა გააძლიერეს მათი უფლებები და სტრპოის მეორე მხარეზე გადასდევნეს მოწინააღმდეგენი. აქ ტყვედ წამოიყვანეს არა ნაკლებ 1500 ჯარისკაცი.

პიივი ნ. მ. კლიმაშვილი

იღებს შინაგან და ქირურგიულ სწავლებას ბიან ავადმყოფებს. აკაცის ქუჩა, შეფის აფთიაქთან

დედაგაზის გამაგრება

ბულგარები ვაცხარებით ამაგრებენ დედაგაზის ნათესაყუდარს, რომლის გასწვრივ 18 ზარბაზანი დადგეს. ახალი მუქარა. რევერტლოვი აცხადებს გაზეთ „Tages Zeitung“-ში, ინგლისს ამ ახლო მომავალში კვლავ ეწვევა ცეცხლიანობით. ბოზმბიტების საქმე. ომის დაწყებამ წინა დღეებში პარიზში დაპატრებულების გორაკში, უსტრმოვის, კირიევისა და ნახარანკის საქმე გაირჩევა უბრალო სისლის სამართლის წესით.

ქართულ ქალთა ასოციაციის სახალხო სკოლაში

25 მარიაობისთვიდან 15 ენკენისთვემდე ამა წლისა, მიიღებენ მოწაფეთ 13 წლიდან ვიდრე 16 წლამდე. საჭირო ცოდნა მხოლოდ ქართული წერა-კითხვისა.

პერკო სააკაბო 4 კლასიანი სასწავლებელი

ა. ანანასიანი ლევაინის ასწავლის ჩამოყალიბების. (საანანო, უმცროსი და უფროსი განყოფილება მოსამზადებელ კლასისა I, II, III, IV კლ.)

პირველხარისხიანი სასაბავარი

„კ ა ფ ე ბ ო რ დ ო“ მიხეილის პროსპექტზე, № 18 და მიხეილის ქუჩაზე № 1. შაბა, ყოველგვარი მხეც-ცხელი საუზმე დილის 9 საათიდან 12 საათამდე.

ომის ამბები

შურნალ-გაზეთიდან სერბიისა და რუმინის სამხედრო. ნიშიდან დეკემბრა, სერბიისა და რუმინის მთავრობა დიდ მზადებაში არიან. ამათი სახეცხლო თადარიგი დამოწმებულია იმ გარემოებით რომ დიდძალი ავსტრია-გერმანიის ჯარი მოადგა სერბიისა და რუმინის საზღვარს. ბალკანეთის ორივე სახელმწიფო თავიანთ ჯარებს თავს უყრიან იმ ადგილებში, საცა მოსალოდნელია ავსტრია-გერმანიის ჯარების შემოტევა. ავსტრია-გერმანიის ამ სამხედრო მოქმედების მიზანია გადალახოს სერბია და ბულგარეთი და შეუერთდეს ოსმალეთის ჯარს.

გადაწერას სწავრა მანანის საზოგადოებით და საზოგადოებრივი მუშაობის საზოგადოებას ხელმისაწვდომ ფაქტებში ჰქონს უფლები. ი. თ. გვათუას კანსტორი გერის დადმართი № 1 ტელეფონი 17-05

გაზეთის დაკეტვა. სტამბოლში ოსმალეთის მთავრობის განკარგულებით დაიკეტა ბერძნული გაზეთიანი გაზეთი „პატრისი“. კონფერენცია. ენევიდან იუწყებიან, ვენიზელოსმა შესძლო შეთანხმება ჩამოეგდო საბერძნეთის, სერბიის, ბულგარეთის და რუმინის მთავრობათა შორის სალონიკში საერთო კონფერენციის დაესწრებინათ ოთხივე სახელმწიფოს სამინისტროთა საბჭოების თავმჯდომარეები და სახელმწიფო მინისტრები.

შვეიცარიის საზღვრების გარშემო.

გერმანულ განთავსებაში გამოქვეყნებულია ვოლფის საავტორო ოქროსი დეპეშა, თითქმის ბერნიდან მოსულ დეპეშაში ნათქვამია, იტალიის დიდძალი ჯარი თავს იყრის შვეიცარიის საზღვრებთან...

ზავის პირობები

გერმანია მოითხოვს: პოლონეთის საზღვრების დაბრუნებას, ავსტრიის აღდგენას, ფინლიანდის ავტონომიას; ბელარუსის გადსახლება რუმინის ხელში, კონგოში გერმანიის ბატონობის უპირობო დასრულებას...

რუსეთის ელემენტები

რუსეთში არა ჩვეულებრივი ამბები ხდება: სახელმწიფო სათათბიროს და საბჭოს უმრავლესობამ შექმნა პარტიკული ბლოკი, რომელიც დაუპირისპირდა მემარჯვენე ანუ ბლოკსა და მთავრობას...

პროგრესულმა ბლოკმა წამოაყენა მრავალი, მართალი, ბუნდოვანი, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში რაციკალური მოთხოვნები, რომელთა შორის ყველაზე უკიდურესი მოთხოვნაა დღევანდელ პირობებში უნდა ჩაითვალოს მთავრობის გამოცემა და... გონიერი პოლიტიკა თავისთავად ეს მოთხოვნები არაფერს რეალს არ წარმოადგენს...

ცხოვრება

XIII

— იცი, მელანო, მიყვარს... ამოვიცანი! შესახა ღვთისმშენი შინ შემოსვლისას. მელანო დაღვრემილი წინდასა ჰქსოვდა და, ცოტა არ იყოს, ეუცხოვდა, რომ ღვთისო ასე არაჩვეულებრივი სახით დაინახა...

მეგზი დაინახოს, ვიდრე აქამდის იყო. ამიტომ პროგრესული ბლოკის ფართო განცხადებანი, რომელსაც თანდათან ემხრობა, მთელი რუსეთის საზოგადოებრივი აზრი, ვერაფერს სანუკვარს წარმოადგენს...

რუსეთის ხალხს ის იმედი მაინც შეიძლება ჰქონდეს, რომ თვით შეცვლა მთავრობისა გამოიწვევს ბევრს ცვლილებას, მაშინ როდესაც განაპირა ქვეყნები ამასაც მოკლებულნი იქნებიან და შეიძლება უარეს მდგომარეობაშიაც ჩაეყვინდნენ...

მაგრამ, როგორც ეტყობა, რუსეთის ხალხის ხმაც, გამოხატული სათათბიროს და საბჭოს პირით, არ აღწევს მთავრობის ყურამდის და დეპეშებმა უკვე მოგვიტანეს ამბავი, რომ „სათათბიროს სულიერი განწყობილება არ შეეფერება დღევანდელს მომენტს“...

არც მოლოდინის სიტყვაში, არც იმ „პროგრესული“ რომელიც ბლოკს შეუერთდა, არც მთავრობის არაისინი, რომ რუსეთის მთავრობა, გინდ ბლოკელთა რეცეპტით განახლებული, ხელს აიღებს...

ნუ კი გვინდა ბრმაფაქი. განა ამიტომ არ ამოგორჩევი, რომ შენ ყველაზე მეტად შეგეძლოს ჩემი გულის ნადების გამოცნობა! აბა შემომხედე, შენ ისევ ისეთი ლამაზი ხარ და სანუკვარი...

გლოხის იველი?

ცხადია რომ რუსეთის ისტორიულ დღეებს განიცდის. შემოსილულ მტრის მოსაგერიებლად საზოგადოება თითქმის ამომბრადდა და ცდილობს შექმნას პირობები რომ თავისი ძალა უფრო ნაყოფიერად გამოიყენოს...

არც მოლოდინის სიტყვაში, არც იმ „პროგრესული“ რომელიც ბლოკს შეუერთდა, არც მთავრობის არაისინი, რომ რუსეთის მთავრობა, გინდ ბლოკელთა რეცეპტით განახლებული, ხელს აიღებს...

ნუ კი გვინდა ბრმაფაქი. განა ამიტომ არ ამოგორჩევი, რომ შენ ყველაზე მეტად შეგეძლოს ჩემი გულის ნადების გამოცნობა! აბა შემომხედე, შენ ისევ ისეთი ლამაზი ხარ და სანუკვარი...

იმ პოლიტიკაზედ,

რომელმაც შეხუთა შემოქმედებითი ძალა გაბატონებული ერისაც. ის პალიტიკეები და სურვილები, რომელიც შეუტანია ბლოკს თავის პროგრამაში არავითარ სახელმწიფო ღირებულებას და რიელ ვალდებულებებს არ წარმოადგენს...

სტორიული მომენტის შეგნება და საღი რუსული მამულიშვილობა მოითხოვს, რომ ეს თანდაყოლილი შეცდომა რუსეთისა დღეს შესწორებულ იყოს...

არც მოლოდინის სიტყვაში, არც იმ „პროგრესული“ რომელიც ბლოკს შეუერთდა, არც მთავრობის არაისინი, რომ რუსეთის მთავრობა, გინდ ბლოკელთა რეცეპტით განახლებული, ხელს აიღებს...

ნუ კი გვინდა ბრმაფაქი. განა ამიტომ არ ამოგორჩევი, რომ შენ ყველაზე მეტად შეგეძლოს ჩემი გულის ნადების გამოცნობა! აბა შემომხედე, შენ ისევ ისეთი ლამაზი ხარ და სანუკვარი...

საქართველო

სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების სადგომში სახალხო უნივერსიტეტის ქართულ სექციას კრება ექნება, რომელზეც უნდა განიხილოს თავისი სამოქმედო პროგრამა სეზონის განმავლობაში.

გამოქვეყნულ სომხების დახმარება. თბილისის ზოგიერთ სომეხთა ეკლესიის მღვდლებმა გადაწყვიტეს, რომ გადმობეჭვნილი სომხთა 50 ბავშვისათვის სკოლა გახსნან.

წერილ კრედიტთა კავშირი. როგორც პეტროგრადიდან იტყობინებან, კახეთის წერილ კრედიტთა კავშირი მოკლე ხანში იქნება დამტკიცებული მთავრობის მიერ.

ხოლერა. 2 სექტემბერს ქალაქის ლაზარეთში მიიყვანეს ხოლერიანი 12 და ხოლერის ნიშნებით 7 კაცი. გარდაიცვალა 7, ლაზარეთში იმყოფებოდნენ გუშინ ხოლერიანი 140 და ხოლერის ნიშნებით 11 კაცი.

სომხური წარმოდგენები. ხვალ, 5 სექტემბერს, სომხის დრამატული საზოგადოების არტისტების კრება ექნება მოსალაპარაკებლად, როდის დაიწყონ სეზონი და საზოგადოდ რა პროგრამით იმუშაონ ამ სეზონში.

გადამღები სენი. 3 სექტემბერს ქალაქის თავმჯდომარე იმყოფებოდნენ: შავი სახადიანი 54, ქუთათურის 31, საოფლიანი 30, ხუნაიანი 19 და მუცელიანი 4 კაცი.

დაჭრილი და ავადმყოფი ჯარისკაცები. თბილისის ლაზარეთში იმყოფებიან ქართველი ჯარისკაცები: ასათიანი ივანე გლახუას ძე, ტყედაშვილი ივანე ალექსანდრეს ძე და მახარაშვილი ვახტანგ კაკაბაძის ძე.

სახალხო სახლი. ხვალ, 5 სექტემბერს, სახალხო სახლთან არსებული ქართული წარმოდგენების მმართველი წრე ხსენს სენსენს კ. შათირიშვილის რეჟისორობით. წარმოდგენილი იქნება იმედის დაღუპვა...

ნუ კი გვინდა ბრმაფაქი. განა ამიტომ არ ამოგორჩევი, რომ შენ ყველაზე მეტად შეგეძლოს ჩემი გულის ნადების გამოცნობა! აბა შემომხედე, შენ ისევ ისეთი ლამაზი ხარ და სანუკვარი...

(შემდეგი იქნება)

დ. კასრაძე.

ჟორჯოლიანი რაფინდ ილარიონის ძე, მაჭარაძე ნოე ლუკას ძე, მირიქაძე მიხეილ ზურაბის ძე, მაჭარაშვილი ივანე, სანიჭიძე ივანე დავითის ძე, მესხი ბარნაბ დავითის ძე, კვახაჯიძე ირაკლი სპირდონის ძე, მიქავა კალისტრატე, ჯანაშვილი ვასილ დიმიტრის ძე, ხობუა ნიკოლოზ თეიმურაზის ძე, ლობჯინიძე სილვესტრ სიმონის ძე, თავბერიძე ილარიონ ზურაბის ძე, ვალაბუქანიშვილი ისიდორე კიკოს ძე, კუბარაძე ზაქარია აბრამის ძე, სოლომონიშვილი ივანე სიმონის ძე, ლომიძე გიორგი სოლომონის ძე, გობრონიძე ნესტორ ლუკას ძე, ქიშიარია ერასტი პეპუას ძე, ორზა სტეფანე.

როორც მისი შესახებ ცნობების მოსაკრებად ცნობის შემკრებ კომისიის მდივანი, ბ-ნი გ. ფ. ჩუბინი.

რედაქციამ მიიღო:
საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების მიერ გამოცემული კრებული **ძველი საქართველო**, ტომი მეოთხე. წიგნი დიდის ზომისაა, დაბეჭდილია მშვენიერ ქალაქულზე და ღირს 2 მან. 50 კაპ.

მესხეთი, წერილი მ. ჯანაშვილისა. შეიცავს 24 გვერდს და ღირს ორი შაურის.

წითელი ღვინო ჯარებისათვის. საინტენდანტოს გამგებობას მიუძღვრება კავკასიის სამხედრო-სამრეწველო კომიტეტისათვის, რომ წითელი ღვინო შეიძინეთ ჯარებისათვის. ამის გამო 2 სექტემბერს სამხედრო-სამრეწველო კომიტეტი, ბ-ნი ვინიანჯინისკის თავმჯდომარეობით, კრება ჰქონდა. კრებაზე მიწვეულ იყვნენ საუფლისწულო სარდაფის მოხელე ა. ა. ეგოროვი, შეფენებობამდგენლობის კომიტეტის უფროსი სპეციალისტი ვ. ი. ვინიანჯინი და ქალაქის ქიმიკოსი გ. გ. ალიბეგოვი. კომიტეტმა პირველად მსჯელობა იქონია იმის შესახებ, რომ მივიღოთ თუ არა საინტენდანტოს წინადადება. აზრის გაცვლა-გამოცვლის შემდეგ წინადადება მიღებულ იქნა. შემდეგ კრებას მონაწილეობდა ვინიანჯინი, რომ ამ ეხმად ამიერ კავკასიაში წარსული წლის მოსავლიდან დარჩენილი 300.000 ვედრომდე წითელი ღვინის ყიდვა შეიძლება, თითო ვედროსი ქუთაისიდან 5-8 მანეთამდე. გარდა ამისა, ბ-ნი ვინიანჯინის განცხადებით, რამდენიმე ხნის შემდეგ კახეთში ახალ მოსავლის თერთი ღვინოც იქნება, რომელიც ჯარისკაცთა ჯანდაცვის განაგებებაში კარგს სამსახურს გაუწევს, ხოლო იმავე კახეთში ნოემბრიდან ახალ მოსავლის წითელი ღვინოსაც იშოვის კომიტეტი სასყიდლად. ხსენებულ დამსწრე სპეციალისტების წინადადებათა კომიტეტმა დაადგინა: 1) ღვინოსათვის უშუალოდ მიმართონ პირდაპირ ვინიანჯინის პარტონებს და ზოგიერთ შემთხვევაში იმ მეღვინეთა ფირმებს, რომელთა წევრები ვინიანჯინის პარტონები არიან და 2) ღვინის ყიდვის დროს ექსპერტებად დისკუსიონს მიეწვიონ მდგომარეობის განმარტების აგენტი-სპეციალისტები, ადგილობრივი სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოებათა წარმომადგენელი და ზოგიერთ შემთხვევაში, როცა ეს მიუტლებელ საჭიროებას წარმოადგენს, ცნობილ მეღვინეთა ფირმების სპეციალისტები ამრიგად ყველაზე უნდა იცოდეს ჩვენში, რომ დღიდან ჯარებისათვის ღვინის ყიდვა მხოლოდ სამხედრო-სამრეწველო კომიტეტის ხელშია.

ოვანე შათელი აბდულ-მესიანი — მ. ჯანაშვილის წინასიტყვაობით და განმარტებით. შეიცავს 78 გვერდს და ღირს ხუთი შაური.

Грузинская Пария Тамара и ея время. ნ. ვ. რობინსკისა. წიგნი მშვენიერად არის გამოცემული და ღირს შეიდი შაური.

ქუთაისი.
28 აგვისტოს მოხდა ქ. შ. შ. შ. გამაგრებულ საზოგადოების ქუთაისის განყოფილების კრება, რომელშიც საზოგადო კრების დადგენილებანი ერთხმად დაამტკიცა. კრებები მოხდება ყოველ კვირაში პარასკეობით, საღამოს 7 საათზე.

ქუთაისის გუბერნიის თავად-ბანათისა წინამძღოლობა თ-დმა დავით ოტიას ძე ნიჭარაძემ შეამდგომლობა ალძრა კავკასიის სამოსწავლო ოლქში, რომ საჩუქროდ დამტკიცებულ იქნეს ქალაქ ქუთაისის ახლად გახსნილი სათავად-ბანათო ქალაქი ქართული გიმნაზიის წესდება.

კვირას, 30 აგვისტოს, მსახიობმა დ. ჩარკვიანმა ავადმყოფ თამარა ივანიძის სასარგებლოდ გამართა ლიტერატურულ-დრამატული საღამო. საღამოს ხალხი ბლამად დაესწრო. მსახიობ გ. არაბულ იზნელის მონაწილეობით წარმოადგინეს აქვ. ცვაგარის პიესიდან „მთაბრო“-ს ერთი მოქმედება. ლიტერატურულ განყოფილებაში მონაწილეობას ღებულობდნენ: დ. თიანჯიანი, ვ. რუხაძე, გ. ტაბიძე, ცვარ-ნამი, ლადო მაჭავარიანი, მ. ანაშვილი და სხვა.

ქუთაისის რეალურ სასწავლებლის ქართული ენის მასწავლებლად მიიწვიეს ი. თ. ცინცაძე (ია ევალაძე). ამ სასწავლებელში ქართული ენის მუდმივ მასწავლებლად ითვლება ბ-ნი ლ. დარჩიანაშვილი, რომელიც წარმატებით შეასრულა ვერძოში მოგზაურობის დროს გერმანულმა დაარსებულ და დღესაც არ დაბრუნებულა. (სამშობლო)

უიჯდონის გასწორება
„საქართველოს“ № 83 „გზავრის დღიურიდან“ გამოტოვებულია: სათაური **სამთავისი** და „მე 7 საუბ. ქალ. კასპი გაანადგურა მურვან ერუშ.“

კალაქი და პოეპარასი

ქალაქის თვითმმართველობას განურჩავს სიძვირის შემცირება და ამისთვის იზიარებს თბილისში არსებულ კოოპერატივებს, რომ მათთან ერთად მოაწიოს საქონლის შემოტანა (რუსეთიდან, ბაქოდან და სხვა ადგილებიდან) და მისი განაწილება მცხოვრებელ შორის. იღვა, რაღა თქმა უნდა, ფრიად საგულსხმიერო და საზოგადოებრივი დაწესებულებები, რომ ისევ საზოგადოებრივ დაწესებულებათა შემწევობით ამიეროპის მოქმედებას—ბუნებრივია. ოღონდ ჩვენ, მცხოვრებთ, უზარალო მომხმარებელთა, გვაშინებს ასეთი ახალი კომინაქია, ვინაიდან წინანდელმა კომინაქიებმა, საქართველოში და ფევილისამ ნათლად დაგვანახა, რომ ქალაქის მაშინ იმდენად ქალაქის მცხოვრებთა ინტერესებზე არა ფიქრობენ, რამდენადც სავაჭრო ბანკის, მილიონების და სხვა ვაჭართა ინტერესებზე, რომელთაც უმართავენ ხელს მომგებიან საქმიანობისათვის. აქედან მოგვინდა, რომ ქალაქის მართვით დასრული მოგვება „ისევ ქალაქს მოხმარებდნენ“, მაგრამ ნამდვილში, უკვე განხორციელებულად ის განცხადება უნდა ჩაითვალოს, რომ „ნაყიდი ფევილი გამოქვეყნებს უფრო იაფად დაეთმო“. გამოქვეყნებზე ზრუნვა და მათი გულშემატკივრობა ფრიად კეთილშობილური გრძობაა და საზოგადოებრივ იხდის თავის წვლილს, რამდენადც შესძლებს, მაგრამ როდესაც მის და დაუკონკრეტებელი თურმე მისი ჯიბიდან იღებენ ზედმეტს, რომ ქალაქის კასა“ გააძლიერონ, ან გამოქვეყნდნ დაეხმარნენ,—ეს ვერ

რაფერი კეთილშობილებაა. სხვის ხარჯით გულუხვობა ძალიან ადვილია და ჩვენი გვეონია „თვითმართველობა“ ასეთ საშუალებას არ უნდა მიმართოს, თუ საკუთარ ქალაქის მცხოვრებთა ნდობა აინტერესებს.

ჩვენ სხარულით ვეგებებით ახალს განზრახვას—კოოპერატივებთან ერთად მოქმედებას, ოღონდ აქაც ეჭვი გვაქვს, რომ ეს მომავალ არჩევნების წინასწარი ფანდია, რადგან დაგვარვით რწმენა დიდი ხანი ეხლანდელ „მამების“ კეთილშობილებისა.

მეორეს მხრით ვფართილებთ კოოპერატივების წარმომადგენელთა, რომ თავისი მოქმედებით უნებლიეთი თანამაზარენი და თანამშრომელი არ გამოვიდნენ „მამების“ კომინაქიებისა. სიფრთხილი და განსაკუთრებით მცხოვრებთა ინტერესების დაცვით უნდა იხელმძღვანელონ მათ და არ ჩაებნენ სპეკულიაციას.

გლ. გარსევანიშვილის ლექსი

გორში ბ-ნმა ალ. გარსევანიშვილმა ფრიად საყურადღებო ლექსი წაიკითხა ფინლიანდის შესახებ

პატივცემული ლექტორი მიუღვამიელი მკვლევარი გამოდგა. იგი იმას მოგვითხრობს, რაც თაველი უნახავს, ყური უსმენია, შეუსწავლია. ორჯერ მივილი ზაფხულობით ყოფილა იმ ქვეყანაში და ისე გაუტყენია მის სიმშენიერეს, იქაურს მწყობრს, წესზე დალაგებულს ცხოვრებას, რომ თუ არა ეს ომიანობა, კიდევ აპირებდა იქითკენ მოგზაურობას... აი უფრო მეტად საყურადღებო ნაწილი ამ ლექსისა.

ფინლიანდია იმყოფება ევროპის შორეულს ჩრდილოეთში და უჭირავს რუსეთის ჩრდილო-დასავლეთი კუთხეს; იგი საზღვრავს შვეიცარია-ნორვეგიას. ფინლიანდიაში სცხოვრობს 2 1/2 მილიონი ფინი; ეს ხალხი ალტაის მთებიდან გადმოსულან ევროპაში. „ფინი“ კულტურ ენაზედ ნიშნავს შვიშარს, მხედარს.

ფინლიანდიაში ფინების გარდა სცხოვრობენ სამის ათასამდე შვედები, რუსები, გერალები და სხვანი... წარსულ საუკუნის დასაწყისში (1808—1809 წ.) რუსის ჯარმა იარაღით დაიპყრო ფინლიანდია. იმპერატორმა ალექსანდრე I-მ სრული ავტონომია მიანიჭა დაპყრობილს ფინლიანდიას, რითაც კარგად ისარგებლა ხალხმა და ამ ასი წლის განმავლობაში საზღაპრო განვითარებას მიადგინა. თვით ხალხი განაგებს თავის შინაურს საქმეებს, არ არსებობს უფლებების შეზღუდვა სხვათა მცირე რიცხოვან შექედლებულ ერთა.

თუ არა ავტონომია, ფილიანდიაში დღეს ვერა ნახავდით ასეთს გაფართოებულს ფაქტობა-მრეწველობას, ვაადგი-ლებულს ფოსტის მისვლა-მოსვლას, რკინის გზების მივლს ქსელს, სწავლა-განათლების საქმის უმწვერვალეს წერტილამდე მიყვანას. მარტო სახალხო სკოლა სამი ათას ადამატიც, 25 სახალხო უნივერსიტეტი... მოკლედ—წერა-კითხვის მცოდნე ფინლიანდიაში 98% ითვლება, მხოლოდ 2% უსწავლელიც ისინიც ღრმა მობუთავან და მცირე წლოვან ბავშვთაგან შესდგება.

თანამედროვე ფინების მოქალაქობრივი განვითარება ბუნებრივი შედეგია მათი კულტურის წარმატების და გამშვენიერებისა. ამ კულტურის დამახასიათებელი არის ლიტერატურა და პრესა. ფინურ ლიტერატურის მამა-მთავარად ითვლება მეცნიერი ლენროტი. ამან მოიარა მთელი ფინლიანდია, შეაგროვა ხალხური პოეზიის ნაწარმოები და შემდეგ ერთ წიგნად გამოცა, რომელსაც სახელად „კალევა“ დაარქვა. პოემა „კალევა“ ახასიათებს ფინების ეროვნულს თვისებებს და მსოფლმხედველობას. „კალევა“ უტყუარი სარკეა ფინების უმეღეს დროის ცხოვრებისა...

ლენროტთან ერთად მოღვაწეობდა ფინლიანდის გამოჩენილი ეროვნული მოსანი—რუნებერგი. მან ლაშა ლექსებში აგვიწერა ფინების ცხოვრება, მათი მისწრაფებანი, გმირება და ამ ქვეყნის თავისებური სიმშენიერე. რუნებერგმა ღრმად ჩაისვინა ხალხის ცხოვრებაში, ეზიარა მის სულსკვეთებით და ხალხურის გასაგები ენით აქედრა თვისი ჩანგი. ხალხმა შეიყვარა მისი მუსიკა და ზებირად შეისწავლა მრავალი მისი ნაწარმოები. მისი ერთი ლექსი „სამშობლო მხარე“ ნოტებზედ

გადაიდეს და ეროვნულ ჰიმნად აქციეს. დახატე, აი რა მარგალიტი სიტყვებია ამ ლექსში:

ქვეყანა რომ დაიარო, გადალახო მთა და ბარი, სამშობლოზე ტბილი მხარე არსად არი, არსად არი...

... და რამდენია ამისთანა სულის და გულის მომხილავი ლექსები ფინების ქვეყანაში გაფანტული. სამშობლოსადმი უღრმეს სიყვარულით არის გამსჭვალული დღეს ყველა ფინი. როგორც იღვური მებრძოლი და ეროვნულ თავისუფლების მქადაგებელი რუნებერგი ხალხის სიყვანაში მუდამ ცოცხალია. მას მთელმა ერმა ხელის მიწერით შეგროვილ ფულით უშუშვენიერესი ძველი აუგო სატახტო ქალაქ ეელსინგფორში შესამწევ ალაგას, შემდეგის ზედწარწერით: „ოიხან რუნებერგს ფინლიანდელი ერისგან“... რუნებერგის სკოლას ეკუთვნის აგრედვე მოსანი ზაქარია ტომელიუსი. მისი ლექსები ხალხის გულის სიღრმეიდან ნადენ ნადველშია ნაბანი. ისიც სამშობლოს ეტრფის. მისი ლექსებიც ვახუბრებული აქვს ყველა ფინს, სხვანაირად ვერც მოეჭკოდა ფინი, აი თუგინდ ამ ლექსს:

ყველა მზად ვართ ვემსახუროთ მშობელ მხარეს ფინლიანდიას! ყველა მზად ვართ მტლად დავედლოთ ჩვენს ქვეყანას—გულმკერდ ღიას.

ოფლით მოვრწყამთ მთა და ბარს, ყამირს ვაქცევთ ყანა-ხნულად, ოღონდ დასტკებს ნეტარებით ჩვენი მხარე უხვად, სრულად. დღედა ტბილი... ძღვნად მიიღე შენთა შვილთა გეტყულობა, შენი არის, შენ გეტყუენის ჩვენი დღენი, ჩვენი ტრფობა...*) ტ სხვა.

ბეჯითი საქმის წარმოება ფინლიანდიაში პირდაპირ გასაოცარს სურათს წარმოადგენს. წარსულ საუკუნის 40 წლებში მთელს ფინლიანდიაში მხოლოდ ერთი გაზეთი არსებობდა, მაგრამ 60 წლის შემდეგ ფინლიანდიაში 250 მეტი პერიოდული გამოცემაა. თითო გამოცემა მოდის 12 ათას მცხოვრებზედ. მარტო პოლიტიკურის მიმართულებით გაზეთები და ჟურნალები 70 მეტი იბეჭდება. აღსანიშნავია ის მოვლენა, რომ ყველაზედ გაფართოებულ გამოცემა გაზეთებისა სოც.-დემოკრატიულია. ქ. ეელსინგფორში გამოდის სოც.-დემოკრატი. გაზეთი „ტუო მიეს“—შრომის მოყვარე, რომელიც იყიდება ორმოც ათასამდე. არის ორი სხვა სოც.-დემოკ. გაზეთიც რომელთაც 20 ათასამდე 18 ათასამდე ხელის მომწერი ჰყავს... პრესა ფინლიანდიაში ერთსულოვანი და მტკიცე დარაჯია სამშობლოს და უმთავრესად ნისი ინტერესების გამომატველი...

საზოგადო ლექსია ფრიად შინაარსიანი იყო. მხოლოდ ის გვჩრება საწყენად, რომ გორელებმა ვერ დასთმეს სიზარმაცე და ლოტო-კარტი, რომ ცოტათოდნი რამ განენისთვისაც მიემატებინათ.

გვგავრის უანიშნავი

(საკუთარ კორესპონდენტისაგან)
ყარსში ჩასვლისთანავე ჩვენი „ორთიადი“ ერთ ჟამთა ვითარებისაგან დახვესებულ მეჩეთში მოათავსეს. ამის მიზეზი ის იყო, რომ ყარსში ვერც ერთ სახლს ან სასტუმროს ვერ ნახათ თავისუფალს. აქვე მეჩეთში იმყოფებიან ომის გამოისობით დარბეულნი და გამოქცეული თათრები, რომელთაც ინახავს „ბაქოს საქველმოქმედო თათართა საზოგადოება“. ყოველთვის ავგარად პარზე ჩაკეტულნი სხედან მეჩეთში ქალები ცალკე და კაცები ცალკე.

*) თარგმანი რუსულიდანა ია ევალაძის მიერ.

მესამე დღეს ყარსიდან გავემგზავრეთ არტანსკენ. თითქმის საღამოს ცხრა საათი იქნებოდა, რომ სადგურ ჯალაღში მიველეთ. რადგან საშინლადა ციოდა, იმ ღამეს იქ გავათიეთ, ხოლო მეორე დღის რვა საათზე დილით გავუღვიქით გზას.

სად. კირხ-კლიხა.
ეს სადგური იმყოფება ჯალაღის შემდეგ, რაც ქართულად ნიშნავს „ორმოცი საყდრება“. აქ ძველთა ძველი ქართული საყდრება. ზოგიერთ ადგილას, როგორც ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა მიაჩნეს, დღესაც არის ქართული წარწერები, ხოლო ბევრ ალაგას ამომტრეულია ხელოვნურადაა. ვინ ჩაიღინა, ან ვინ სნადის ამას, ვერ გავიგეთო. ეს კი გავგონილი გვაქვს, მიხარა მოსაუბრემ, რომ ძველ დროში აქ ქართველები ყოფილან, როცა ოსმალიეთი დაუმარცხებიათ, ხოლო დღეს მცხოვრებნი აქეთ არიან თათრები, ქურთები, ახლად დასახლებული პალაქები და ბლომად მოვატყე სომხები. ამის შემდეგ არის სადგური ხასკოი, ხოლო მის შემდეგ სადგური ბილუბეტსკი.

სად. ბილუბეტსკი.
გზა მეტად უხერხულია და მასთან საშინელი დიდი აღმართი. ეს მხარე წამდვილი ომის ასპარეზია,

ეს სადგური და მთლად არტანის ერთი ხელობა ოსმალეთს ეკრია. „აი ამ „ქულეტკაზე“—მიხარა სადგურის უფროსმა,—ოსმალეთის აფიცრები იწვენ და მხიარულობდნენო, მაგრამ მალე გაქრა თქვენი მტერი, როგორც ისინი მალე იფრინეს ჩვენებმაო“. მართლაც პირველსავე ნახვამ ეს მიდამო თქვენზე მთელ სხვა შთაბეჭდილებას სტოვებს. მაშინვე იგრძნობთ, რომ რაღაც არა ჩვეულებრივი ამბის გადამატანია ეს კუთხე. გ. ს.—შვილი.

რუსეთის სწოვრება

განსაკუთრებული კრებები. ამ დღეებში მოსკოვს ვაიმართება საზოგადო კრებები და ყრილობები, კრება ოქტობრისტების, საერთო და საქალაქო ყრილობები და კერძო თათბირი საზოგადო მოღვაწეთა, რომელსაც განსაკუთრებით მნიშვნელობა მიეცემა.

ბლოკის გარშემო. მიმდინარე პოლიტიკურ ცხოვრებაში პირველი ადგილი უჭირავს იმ უთოიერთობის გამოკვევას, რომელიც ჩამოყარდება შემდგარ პროგრესულ ბლოკს და მთავრობის შორის. ბლოკის წარმომადგენლებსა და მთავრობის წევრებს ამ დღეებში საუბარი ჰქონდათ ერთმანეთში, რომელიც ოფიციალ ხასიათის არ იყო მოკლებული. ამიტომაც არავითარი დადგენილება არ გამოუტანიათ. საერთოდ ირკვევა, რომ ბლოკის პროგრამის დიდი ნაწილი მისაღებია მთავრობისათვის. მაგრამ არის პუნქტები, რომელთა შესახებ ბლოკი და მთავრობა სულ სხვადასხვა შეურთებულ შეხედულობას არიან. ასეთ პუნქტად მიჩნეულია პირველი პუნქტი, რომელიც ეხება ეხლანდელ მთავრობის შემადგენლობას. მეორე ამგვარ პუნქტად გამოცხადებულია პუნქტი ანისტიის შესახებ. კახინეთის წევრების აზრით ორთავე საკითხი მათი პირდაპირი უწყების გარეშე ძვეს და სულ ერთიანად დამოკიდებულია ხელმწიფის უხეიანს სურვილზე.

ყველაზედ მეტი წინააღმდეგობა მთავრობამ გაუწია ბლოკს ებრაელთა საკითხის თაობაზედ. სწანს მთავრობას არა სურს ამ დარგში გააძეულ რევოლუციის გზას დაადგეს.

რაც შეეხება ფინლიანდის საკითხს, მთავრობის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, ფინლიანდიაში მყოფ რუსის მთავრობის კაცებს ბრძანებულადაცხადებულ დაერიდონ ყოველგვარ ზედმეტ გამწვავებას.

რაც შეეხება ფინლიანდის საკითხს, მთავრობის წარმომადგენლებმა განაცხადეს, ფინლიანდიაში მყოფ რუსის მთავრობის კაცებს ბრძანებულადაცხადებულ დაერიდონ ყოველგვარ ზედმეტ გამწვავებას.

განზრახულია მოსკოვის საზოგადოებრივ დაწესებულებათა გაერთიანება. გაერთიანებულ დაწესებულებათა წარმომადგენლები პირდაპირ მოლაპარაკებას გამართავენ საგულისხმო საკითხების თაობაზე ცენტრალ მთავრობასთან პეტროგრადში.

რუსეთში დაიწეს სახელმწიფო საბჭოს წევრებისა და ამომრჩეველთა არჩევა:

იურიდიკი.

უნივერსიტეტმა აირჩია სამი ამომრჩეველი: პურსტროსლევი, აფანასიევი და გროზნარი.

კურსკი.

ერობათა ყრილობამ სახ. საბჭოს წევრად აირჩია გოვორუხა-ოტროკი.

ჩერნიგოვში.

ერობათა ყრილობამ სახ. საბჭოს წევრად აირჩია საციკი.

დონის როსტოვში.

ამომრჩევლად გავიდა პარამანოვი და ფელდმანი.

ბ-ნი ბარკი.

რუსეთის ფინანსთა მინისტრი, ბ-ნი ბარკი, რომელიც 27 აგვისტოს გავიდა პეტროგრადიდან, სალონიკით მიდის დასავლეთ ევროპაში. სალონიკიდან კრეისერის „ასკოლი“ წაიყვანა მარსელამდე. მინისტრის უმჯობესი მიზანია მოაგვაროს საგარეო სესხის აღება მოკავშირე სახელმწიფოებისაგან. ჩასვლის უმალ რუსეთის მინისტრს ინგლისისა და საფრანგეთის ფინანსთა მინისტრებთან გამართვის კონფერენციას, სადაც უნდა გამოირჩეოს, თუ რა ღონისძიება უნდა იქმნას მიღებული მწვევე ფინანსიურ მდგომარეობის დასაცავებლად.

ჩვენი ცხოვრება

ბ. ტომანიანი. (ქუთ. მ.ზ.რ.). ს. ტომანიანი მღებარეობს მდ. რიონის მარცხენა ნაპირსადაც. სამტრედიიდან 10-17 ვერსის დაშორებით. ეს საზოგადოება ეკუთვნის თავისი მოსახლეობით განთქმულ ინერეთის იმ პროვინციას, რომელსაც „საინოს“ უწოდებდნენ და რომელსაც არის ნათქვამი: „ქმინა ღამის საინოს არიონს და თუ საინოს დაიშვს ვერავინ არიონს“. ქვეყნის რა მოგახსენოთ და მთელი ინერეთის გამოკვეთი კი სწორედ ეს პროვინცია იყო ამ ბოლო დრომდის.

ტომანიანის საზოგადოებას უჭირავს სივრცე მდ. რიონიდან საპიკაოს საზღვრებამდის და შესდგება ორ ნაწილისაგან. რიონიდან სოფლის კანცელარიაში—უშამთამდი—უკავია ქალაქი. აქ აქვთ ტომანიანელებს სახანავ-სათესი. ამ ქალაქშივე არის გაშენებული ამავე საზოგადოების ერთი სოფელთაგანი ქვიში. უშამთამდი იწყება საკუთრივ ტომანიანი და უკავია მალღობი ადგილი დაბურული ხე-ტყით და ხილნარით. აქაურებს, როგორც ვსთქვით, ქალაქში აქვს—რიონის ნაპირებზე—სახანავ-სათესი და ამ მალღობებში კი თვითონ მოსახლეობენ და აშენებენ ვენახებს და თხილს.

ტომანიანელები მისდევენ ხვნა-თესვას და მრავალი სიმინდიც მოჰყავთ, მხოლოდ ამ ბოლო წლების ბუნების ცვალებადობამ და სტიქიურმა მოვლენებმა აქაურებსაც უწია და მათთვისაც დარჩა საჭირო მთავრობის დახმარება სიმინდის სახით. ტომანიანელები რომ სიმინდი I მ. 50 კაპიკად გაყიდულიყოს არავის ახსოვს მიმდინარე წლის ვარა. და თუ წელს ასე არის, ადვილად წარმოსადგენია, რა იქნება მომავალში, რადგანაც მდ. რიონმა ყანების თითქმის სამი წილი წაუღია. საჭიროა ეხლავე თადარიგის დაჭერა, თორემ ნამდვილად მომავალში განიცდიან აქაურები სიმშლის სიმწვავეს. ეხლა საყიდლად მინც შოულობენ და მომავალში კი საყიდლადც ვერ იშვია.

ხვნა-თესვის გარდა მისდვენ მევენახეობას, თითქმის ოჯახი არ არის, რომ ცოტადღინ ვენახი მინც არ ჰქონდეს გაშენებული ამერიკულ საძირებზე. აქაური ნიადაგიც ძლიერ ხელს უწყობს მის გაშენებას და მოსალოდნელია, რომ მეღვინეობამ აქაურების მეურნეობაში უპირველესი ალავი დაიჭიროს. მოჰყავთ მრავალი ბამბაც, თხილიც და მისდვენ მეპატრუქობასაც. თანდათან შემოვიდა დაფინს გაშენებაც. მრავალი მოდის ხილიც, მაგრამ მის კულტურულად გაშენებას და დამუშავებას ჯერ-ჯერობით მეპატრონეთაგან (გოგ.) ვერაღ 3. ნაფეტვარიც და კიდევაც ჩაიხარა კანონიერად. ატყდა საჩივარი ხალხსა და ნაფეტვარიც შორის, რომელიც დღესაც არ გათავებულია და რაზედაც ჯერ-ჯერობით დაუხარჯავთ ძველ ბაზრის დეპუტატებს ორას თუმანზედ მეტი საბაზრო ფული, როგორც ზოგიერთი ხალხთაგან ამბობს ამ საჩივრის გაქაიანებების ხელს უწყობდნენ თვით დეპუტატები, თორემ ნაფეტვარიც მზად იყო თავისი შეცდომა გაესწორებია და მიწას ისევ ხალხისთვის დაეტრუნებია. არ ვიცით რამდენად მართალია. ამავე საჩივარში პარტიოსანი როლი არ დაუკარგავს ასახელებდნენ მის საიდუმლო მრჩევლად ბას ხელის უწყობდნენ თვით დეპუტატები, როგორც მოგახსენეთ, ნაფეტვარიც აღდგოლი ჩაიხარა და მერმეთ მოსთხოვა ადგილის დაცლა დეპუტატებს, და რადგანაც ამ უკანასკნელებმა ადგილი არ დაუკარგეს, ამიტომ ერთ დამეს, გათენების ხანს, ხსენებულ ნაფეტვარიც მიუყვანა მუშები და აფთიაქის შენობა დაერღვია და იქვე დაეყარა. თვით აფთიაქი ამ დროს ხსენებულ შენობიდან გადატანილი იყო ნაქარავე შენობაში. იყო დაარღვევა ისეთ დროს მოხდა, რომ არც ერთი პოლიციელთაგან იმ დროს კანცელარიაში არ აღმოჩნდა, (კანცელარიიდან ათ საუკუნედ არის დაშორებული ხსენებული ადგილი), რომ ხელი შეეშალა ასეთი ბარბაროსული მოქმედებისათვის. რამდენად მართალი არის არ ვიცი, მაგრამ მაჩასახლის მწერლის ასეთ გაქარაბას სარჩულად ხუთმეტე თუმანადის ელო.

მეპატრონეთაგან (გოგ.) ვერაღ 3. ნაფეტვარიც და კიდევაც ჩაიხარა კანონიერად. ატყდა საჩივარი ხალხსა და ნაფეტვარიც შორის, რომელიც დღესაც არ გათავებულია და რაზედაც ჯერ-ჯერობით დაუხარჯავთ ძველ ბაზრის დეპუტატებს ორას თუმანზედ მეტი საბაზრო ფული, როგორც ზოგიერთი ხალხთაგან ამბობს ამ საჩივრის გაქაიანებების ხელს უწყობდნენ თვით დეპუტატები, თორემ ნაფეტვარიც მზად იყო თავისი შეცდომა გაესწორებია და მიწას ისევ ხალხისთვის დაეტრუნებია. არ ვიცით რამდენად მართალია. ამავე საჩივარში პარტიოსანი როლი არ დაუკარგავს ასახელებდნენ მის საიდუმლო მრჩევლად ბას ხელის უწყობდნენ თვით დეპუტატები, როგორც მოგახსენეთ, ნაფეტვარიც აღდგოლი ჩაიხარა და მერმეთ მოსთხოვა ადგილის დაცლა დეპუტატებს, და რადგანაც ამ უკანასკნელებმა ადგილი არ დაუკარგეს, ამიტომ ერთ დამეს, გათენების ხანს, ხსენებულ ნაფეტვარიც მიუყვანა მუშები და აფთიაქის შენობა დაერღვია და იქვე დაეყარა. თვით აფთიაქი ამ დროს ხსენებულ შენობიდან გადატანილი იყო ნაქარავე შენობაში. იყო დაარღვევა ისეთ დროს მოხდა, რომ არც ერთი პოლიციელთაგან იმ დროს კანცელარიაში არ აღმოჩნდა, (კანცელარიიდან ათ საუკუნედ არის დაშორებული ხსენებული ადგილი), რომ ხელი შეეშალა ასეთი ბარბაროსული მოქმედებისათვის. რამდენად მართალი არის არ ვიცი, მაგრამ მაჩასახლის მწერლის ასეთ გაქარაბას სარჩულად ხუთმეტე თუმანადის ელო.

ამაზედაც ცალკე საჩივარი ატყდა და ცეც არ გათავებულია ჯერ. დამტრუული სახლი კი იქვე ჰყრია და რაც გატაცების გადაჩრა—ის ლეხა. შემდეგ, რადგანაც მანქანებით, ხსენებული მწერალმა ბაკურაძემ, რომლის გარშემო ტრიალებს აგური ექვები, არჩეულ იქნა თვით ბაზრის დეპუტატად მეორე პირთან ერთად. არჩევის შემდეგ კი ამ ვაჭარ-ტომნა რომ გაექარებია აგური ექვების თავის თავზე, ლავის ნაფეტვარიც მრჩევლის როლი შეასრულა თანვე მეათე-თათქვს ლეღვას და ამ მიზეზით მოითხოვა მისი (ლეკ.) სასოფლო-სამეურნეო ანაზღაობადან გაძევება. ლეღვამ გამოიწვია მწერალი და დეპუტატი ბაკურაძე სამედიატორო სასამართლოში და წინადადება მისცა არა ის, ლეღვამ, გაძევებულიყო ანაზღაობიდან, არამედ მტყუანი მხარე. ბაკურაძე დათანხმდა. ხელ-წერილიც დასდეს და მედიატორებიც ამოიჩიეს. ამ სამედიატორო სასამართლოს უნდა აეხადა ფარდა მათ და განსაკუთრებით ბაკურაძის მოქმედებისათვის; როგორც ამბობდნენ ლეღვამ საბუთებით უმტკიცებდა ბაკურაძეს აგური ექვსი, მაგრამ შემდეგ ვაჭრებმა, რომ ვერხ. ნაფეტვარიც და ბაკურაძე—მორიდდნენ ხსენებულ ადგილის და აფთიაქის შენობის დარღვევის საჩივარის საქმეში და ამიტომ ხსენებული მედიატორული საქმეც მოისპო. დარჩა ხალხი ნახანაშროლო. სამედიატორო სასამართლო რომ არ ყოფილიყო, არც მორიდება იქნებოდა. როგორც სჩანს ბაკურაძეს შეეშინდა ამ სასამართლოს და სხვანაირად მოაწყვეს საქმე, რომ ის ჩაშლილიყო.

აი ასეთი პირი, როგორც ბაკურაძე გამოდის დღეს სოფლის მეთაურად. სინტერესოა ვიცოდეთ, რად გაექცა სამედიატორო სასამართლოს ბაკურაძე თუ მართალი იყო? **სანკანიძე.**

დეკემბერი

პეტროპოლი, 1 სექტ. წითელ ჯვრის მთავრობა გამგეობამ უშამდგომლობა აღძრა მინისტრთა საბჭოს წინაშე, რომ მთავრობისგან მიეცეს 500,000 მან. რათა ექიმებისა და გამოკვების მხრივ წითელმა ჯვარმა დახმარება მოსთხოვოს გამოქვეყნების. **პარიზი, 1 სექტ.** საღამოს ოფიციალი იწყება: არ შემწყდარა ძლიერი სარტილერიო სროლა არასის ახლო-მახლო, რუსა და ნეგრონის რაიონში და შამპანის ფრონტზე, განსაკუთრებით ობერისა, სუნისა და პეტროს ახლო. თუწყებიან აგრედვე, სემპო ძლიერი სარტილერიო სროლა არის აპრემონის

ტყეში, ფლირის ჩრდილოეთით და ლოტარინგიაში ამბერნეის რაიონში. **პარიზი, 1 სექტ.** ბელგიის უწყება. 31 აგვისტოს ღამე და დილით გერმანიელებმა იშვიათის სიმკაცრით ზარბაზანი დაუშინეს რამსკაულეს, ოსტკერკეს ნიუსკერკეს, როოდვორტს და რენინგის რაიონს, მაგრამ ამ სროლას არავითარი შედეგი არ მოჰყოლია.

ლონდონი, 1 სექტ. 31 აგვისტოს ღამე ცეცხლები გამოჩნდნენ ინგლისის ალოსავლეთ ნაპირებზე და რამდენიმე ყუბარა ჩამოყარეს ცეცხლების საწინააღმდეგოდ დამზადებულმა სასროლ მანქანებმა სროლა ასტესეს. ცეცხლებმა ჯარიც ესროლა. ცეცხლებისაგან სჩანს არავითარი დაზარალება. დამატებითი ცნობის მიხედვით, გუმბინ კენტის სანაპირო ადგილებს თავს რომ დაჰფრენდნენ იმ გერმანულ ჰაერობანებისგან კიდევ სამი კაცი დაზარადა. სულ დაზარალებული ერთი მამაკაცი და ექვსი ქალი, მათ თავან ერთი მძიმედ.

პარიზი, 1 სექტემბერი. პეტროგრადის სააგენტოს კორესპონდენტმა ინახულა საფრანგეთის ის ქარხნები, რომლებიც რუსეთისთვის სახმელთაშობს ამზადებენ. მიუხედავად ამგვარ ქარხნების მოწყობის სხვა და სხვა გვარი სინდელისა, საფრანგეთის მთავრობა დასთანხმდა დღემდე რუსეთისთვის თავის სახმელთაშობს ნაწარმოების ერთი ნაწილი და შემდეგშიც ყოველ ღონეს იხმარს ამ მხრივ რუსეთის საჭიროების დასაკმაყოფილებლად. ჯერ-ჯერობით რუსეთისათვის პატარა სახელთსოები მუშაობენ; წარმოება სრულიად მოგვარებულად უნდა ჩაითვალოს. მალე დიდი ქარხნებიც ხელს მიჰყოფენ რუსეთისთვის სახმელთაშობს მასალის დამზადებას.

უკანასკნელად აგებული დიდი საწარმოო ძალის მექანი ქარხნები, სადაც საუკეთესო გაუმჯობესებული დაზგები გამოართული, თავის ნაწარმოების ერთ ნაწილს რუსეთს უთმობენ. ინჟინერები აღნიშნავენ ხელოსანთა მხნე სულიერ განწყობილებას და მათი შრომის მაღალ ნაყოფიერობას.

სოფია, 1 სექტ. ყველა ოპოზიციონერ პარტიას დღევანდელი მდგომარეობა მეტად საზოგადო მერმისის მომზადებლად მიიჩნია, ამიტომაც გადასწყვიტეს სთხოვონ მეფე ფერდინანდს ცალკე აუღიერცია.

ბენევენტა, 1 სექტ. 1 სექტემბერს, დილის 8 საათზე, ავსტრიის ჰაერობანმა იტალიის ბაირალის ქვეშ ქალაქზე გადაიფრინა და ყუბარები ჩამოყარა. 8 კაცი სუბუქად დაზარდა. **ლონდონი, 1 სექტ.** სახმელთაშობის თანაშემწე პალატაში განაცხადა, დღიდან ომის დაწყების 8 აგვისტომდე ინგლისმა დაკარგა 381,983 კაცი, რომელთა შორის მოკლულთა რიცხვი უდრის: ოფიცრებისა—4,965-ს, ჯარისკაცებისა—70,922-ს; დაჭრილთა რიცხვი უდრის: ოფიცრებისა—9,973-ს, ჯარისკაცებისა—241,086-ს; უკვდავ დაკარგულების რიცხვი ოფიცრებისა—1,501-ს და ჯარისკაცებისა—53,466.

ასევეტმა განაცხადა, რომ სხვალ შეიტანს კანონპროექტს სახმელთაშობ კრედიტის შესახებ და თანაც მოკლე მიმოხილვას წარმოადგენს სახმელთაშობ მოქმედების შესახებ. დასძინა ისიც, როგორც კი დააღვება მთავრობა რამე გამოკვეთს გზას იძულებითი სახმელთაშობ გერმანელების შესახებ, მაშინვე შესაფერი კანონპროექტს წარმოადგენილი იქნება.

ლონდონი, 1 სექტ. ინგლისელ სოციალისტების ცენტრალმა ჯგუფმა 31 აგვისტოს მიტინგზე რუხოლოუცია გამოიტანა, სადაც ნათქვამია, რომ იგი წინააღმდეგია გერმანიის სასარგებლო მიმართული ინტრიგებისა, რომელთა მიზანია მხარის მისცეს ზავის დრო-დასწრებული წინადადებასა.

თბილისი, 1 სექტ. სახმელთაშობ უწყებამ გადასწყვიტა ვაჭრობის 7200 ქარხანა 100,000 მუშისათვის შემოკვეთის აღსასრულებლად.

სამკომლი, 2 სექტემბერი. ბერლინიდან გეტყობინებენ, რომ კავშირის საბჭომ განკარგულემა გასცა, რათა ყველანაირი საკვები სურსათი და პური შემოზიდული გერმანეთში—მოგროვილი იქნას ცენტრალ ბიუროში კანცლერის მიერ განმარტებულ პირობების მიხედვით. ამის მიხედვით გერმანეთში შეზიდული პური გამოცხადებულ იქნება სახელმწიფოს მონაპოვად. პურის ვაჭრობა შეჩერებულია.

ატიინა, 31 აგვისტო. სარწმუნო წყაროებიდან ცნობა მოვიდა, ოსმალთა ჯარში სამხედრო მასალის ნაკლებობის გამო ერთგვარი შფოთი და მღელვარებაა. ხმებია მოკავშირეთა გემებმა მატრედისის მახლობლად ზარბაზანი დაუშინეს ოსმალთა ჯარის გროვასო.

პარიზი, 1 სექტ. დააწყეს სახმელთაშობის თანაშემწის ახალი თანამდებობა, სახმელთაშობის სახმელთაშობის მოსაგვარებლად.

უშაკარემ დათავალიერა ეროვნული თავდაცვის ქარხნები ლიონსა და სენტეტენში, შემდეგ ესტუმრა ზელფორს და ბაირალეში ჩააბარა ახლად შემოიარ მარკოს დივიზიის პოლკებს, რა უკდევ ჩაუთარა ალბასის ფრონტს და პარიზში დაბრუნდა.

ნოვი, 31 აგ. პრეს-ბიურო იწყებდა: სერბებმა ავსტრიელებს შეაწყვეტინეს საფორტიფიკაციო მუშაობა დუნაის ფრონტზე, ორშავის მიმართულებით და დარინის ფრონტზე ვიტეგრადის პირდაპირ. 29 აგვისტოს ბელგრადის მიმართულებით ცხარე საარტილერიო სროლა იყო, რომელშიც ჩაიშრა ავსტრიელთა ბატარეია და ხელი შეუშალა ავსტრიელების საფორტიფიკაციო მუშაობას, გენერალის გორებზე მდ. სოვის მარცხენა ნაპირზედ, ბელგრადის პირდაპირ.

რომი, 31 აგ. საზღვაო შტაბის უფროსი იწყებდა: საფრანგეთის წყალქვეშა გემი შუა ადრიატიკის ზღვაში შეხვდა 27 აგვისტოს ავსტრიელთა ნაღმოსანთა რაზმი, პლანკის კონცხის მახლობლად და ერთი მთავანი ძალიან დაზარადა.

ბრისტოლი, 1 სექტ. გერმანიელ წყალქვეშა დაატყვევა ნორვეგიელთა ხომალდი „პანენკ“, რომელსაც სამეზობელი მასალა მიჰქონდა ლონდონში. ხომალდი გერმანიაში წაიყვანა. იმავე წყალქვეშა დასწვა ნორვეგიელთა მეორე ხომალდი „ვენოვეკი“.

იუჩიანი, 1 სექტ. გარდასწყვიტოლია რიგის პოლიტესნიკში გადაიტანონ მოსკოვში.

რედაქტორ-გამომცემელი
სანდრო ზანდრაშვილი

ამირ-კავკასიის რიხის გმის მიმოსვლა

(დრო ნაჩვენებია თბილისს. საათით)
თბილისში მოდის:
№ 3 ბაქოდან . . . 12 ს. 54 წ. დღ.
№ 4 ბათუმიდან . . . 5 ს. 55 წ. საღ.
№ 5 ბაქოდან (სწრაფი) 7 ს. 41 წ. საღ.
№ 10 ბათუმიდან . . . 9 ს. 51 წ. დღ.
ჯულფიდან . . . 6 ს. 53 წ. დღ.
ბორჯომიდან . . . 7 ს. 25 წ. დღ.
„ საავარ. 10 ს. 28 წ. საღ.
თბილისიდან გადის:
№ 3 ბათუმიკენ . . . 1 ს. 45 წ. დღ.
№ 4 ბაქოსკენ . . . 7 ს. 3 წ. საღ.
№ 6 ბაქონ (სწრაფი) 12 ს. 8 წ. დღ.
№ 9 ბათუმიკენ . . . 8 ს. 53 წ. საღ.
ჯულფისკენ . . . 10 ს. 23 წ. საღ.
ბორჯომისკენ 3 ს. 29 წ. დღ.

თავის მრეწველი
ა.გ. კეგელიძე
პუშკინის ქუჩა, საკუთ. სახ. № 9, ტელეფონი № 712.
განყოფილება ავლაზარში
კახეთის ქუჩა, საკუთ. სახ. № 7. ტელეფონი № 712.
ყოველდღე მოგვდის საკუთარ და საგარეო სახლ. „**მ. მაილიძის-შვიტი**“, სამრეწველო მიზნად ახალი ქვირთის **ხიხილა**, მეორე მარილიანი, შავი „**მეშინა**“ ხიხილადა, აგრეთვე ახალ-ახალი მტკვრის ზუთხი, თართი, ფარვა და ლოქო, გვაქვს აგრეთვე მიღებული ყოველგვარი კონსერვები და სარდინიები რუსეთისა და საზღვარ-გარეთის ფირმებისა ხანგრძლივ ინახება.